

Date: 19th December-2024

**SUN'IY INTELLEKTNING IJTIMOYIY TARMOQLARDAGI TASIRINI
O'RGANISH: FOYDALANUVCHI XATTI-HARAKATLARINI TAHLIL QILISH.**

Tursunbek Sadriddinovich Jalolov

Osiyo xalqaro universiteti

Annotatsiya: Mazkur maqola sun'iy intellekt (AI) texnologiyalarining ijtimoiy tarmoqlardagi foydalanuvchi xatti-harakatlariga ta'sirini o'rganish va tahlil qilishga bag'ishlangan. AI yordamida ma'lumotlar to'plash, tahlil qilish va ularning ijtimoiy xulq-atvoriga qanday ta'sir qilishi muhokama qilinadi. AI texnologiyalarining ijtimoiy tarmoq foydalanuvchilarining qaror qabul qilishiga, kontentni iste'mol qilishiga va umumiy ijtimoiy dinamikaga qanday ta'sir ko'rsatishi haqida batafsil ma'lumot beriladi.

Kalit so'zlar: sun'iy intellekt, ijtimoiy tarmoqlar, foydalanuvchi xatti-harakati, ma'lumotlarni tahlil qilish, algoritmlar, kontent boshqaruvi, ma'lumotlar xavfsizligi.

Kirish

Bugungi kunda ijtimoiy tarmoqlar jamiyat hayotining ajralmas qismiga aylangan. Foydalanuvchilar ulardan nafaqat muloqot vositasi sifatida, balki yangiliklar olish, o'z qiziqishlarini namoyish qilish va boshqa maqsadlarda foydalanadi. Shu bilan birga, sun'iy intellekt texnologiyalari ijtimoiy tarmoqlarda ma'lumotlarni tahlil qilish, foydalanuvchi xatti-harakatlarini kuzatish va ularning talablari asosida individual xizmatlarni taqdim etishda keng qo'llanilmoqda.

Mazkur maqolaning maqsadi – sun'iy intellektning ijtimoiy tarmoqlardagi foydalanuvchilarning xulq-atvoriga qanday ta'sir qilayotganini va ushbu jarayonning afzalliklari hamda kamchiliklarini o'rganishdir.

Asosiy qism

Sun'iy intellekt va ijtimoiy tarmoqlar integratsiyasi

AI texnologiyalari ijtimoiy tarmoqlarda bir qancha yo'nalishlarda qo'llaniladi:

a) Foydalanuvchi xatti-harakatlarini tahlil qilish

AI foydalanuvchilarning odatiy xatti-harakatlarini kuzatib, ular haqida quyidagi ma'lumotlarni to'playdi:

Maqola va postlar mazmuni: Foydalanuvchi qanday mavzularga ko'proq qiziqish bildirayotganini aniqlash.

Interaktivlik darajasi: Layk, kommentariya, repost kabi harakatlar orqali faoliyatni baholash.

Qidiruv naqshlari: Foydalanuvchi nimani qidirayotganini aniqlash va tegishli kontentni tavsiya etish.

b) Kontent tavsiyalari

Date: 19th December-2024

Sun'iy intellekt algoritmlari foydalanuvchilarning xulq-atvori va qiziqishlariga asoslanib, ularning ehtiyojlariga mos keluvchi kontentni tavsiya qiladi. Bu jarayon quyidagilarni o'z ichiga oladi:

Personalizatsiya: Har bir foydalanuvchi uchun individual tavsiyalar yaratish.

Trendlarga moslashish: Ommabop mavzularni aniqlash va ularni foydalanuvchilarga taqdim etish.

Algoritmik saralash: Foydalanuvchilar uchun eng qiziqarli bo'lishi mumkin bo'lgan postlarni ilgari surish.

c) Reklama va marketing

AI reklama sohasi uchun keng imkoniyatlar yaratmoqda. Foydalanuvchilarning qidiruv tarixi, qiziqishlari va harakatlari asosida ularga mo'ljallangan reklama e'lonlari taqdim etiladi.

Maqsadli reklamalar: Potensial xaridorlarga yo'naltirilgan e'lonlar.

ROI (Investitsiya samaradorligi): Reklama kompaniyalarining samaradorligini oshirish.

Sun'iy intellektning ijobiy ta'siri

AI ijtimoiy tarmoqlarni foydalanuvchilar uchun qulayroq va samaraliroq qiladigan bir qancha afzalliklarga ega:

a) Individual yondashuv

AI har bir foydalanuvchiga moslashtirilgan tajriba yaratadi. Bu orqali foydalanuvchilar o'zlari uchun eng muhim va qiziqarli kontentni ko'rish imkoniyatiga ega bo'ladilar.

b) Soxta ma'lumotlarga qarshi kurash

AI algoritmlari ijtimoiy tarmoqlarda noto'g'ri yoki zararli ma'lumotlarni aniqlash va ularning tarqalishini cheklash uchun ishlatiladi.

Fake news aniqlash tizimlari.

Deepfake kontentni bloklash.

c) Foydalanuvchi xavfsizligini ta'minlash

AI texnologiyalari foydalanuvchilarning shaxsiy ma'lumotlarini himoya qilishda ham muhim rol o'ynaydi. Ma'lumotlarni shifrlash, xavfsizlikni avtomatik ravishda baholash va tahdidlarni aniqlash usullari samarali qo'llaniladi.

Sun'iy intellektning salbiy ta'siri

Biroq, AI texnologiyalari ba'zi muammolarni ham keltirib chiqaradi:

a) Ma'lumotlar maxfiyligi

AI foydalanuvchilarning katta hajmdagi shaxsiy ma'lumotlarini tahlil qiladi, bu esa maxfiylikka tahdid tug'dirishi mumkin. Foydalanuvchilar o'z ma'lumotlarining qanday ishlatilayotganini har doim ham bilmaydilar.

b) Algoritmik tarafkashlik

AI tizimlari ba'zan bir tomonlama yoki noto'g'ri qarorlar qabul qilishi mumkin. Bu esa foydalanuvchilarning kontentga kirishini cheklash yoki ularni manipulyatsiya qilishga olib keladi.

Date: 19th December-2024

c) Foydalanuvchilarni manipulyatsiya qilish

AI ijtimoiy tarmoqlarda manipulyativ maqsadlarda ishlatilishi mumkin, masalan, saylov kampaniyalarida yoki soxta reklamalarda.

Foydalanuvchi xatti-harakatlarini tahlil qilish usullari

Sun'iy intellekt foydalanuvchi xatti-harakatlarini quyidagi texnikalar orqali tahlil qiladi:

Ma'lumotlar yig'ish: Foydalanuvchilarning faoliyati va o'zaro aloqalari haqidagi ma'lumotlarni yig'ish.

Ma'lumotlarni tozalash va qayta ishlash: Tahlil uchun mos ma'lumotlarni ajratib olish.

Naqshlarni aniqlash: Xulq-atvorning asosiy tendensiyalarini topish.

Predictive analytics: Foydalanuvchilarning keyingi harakatlarini oldindan bashorat qilish.

Xulosa

Sun'iy intellekt ijtimoiy tarmoqlarni boshqarish va foydalanuvchilarga individual xizmatlar ko'rsatish uchun keng imkoniyatlar yaratmoqda. Bu texnologiya ijtimoiy tarmoqlarda samaradorlikni oshiradi, ammo maxfiylik va manipulyatsiya kabi masalalar ham dolzarb bo'lib qolmoqda. Kelgusida AI algoritmlarini yanada takomillashtirish orqali ushbu muammolarni bartaraf etish va ijtimoiy tarmoqlarni yanada qulay va xavfsiz qilish imkoniyatlari mavjud.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Jalolov, T. S. (2023). STUDY THE PSYCHOLOGY OF PROGRAMMERS. American Journal of Public Diplomacy and International Studies (2993-2157), 1(10), 563-568.
2. Sadriiddinovich, J. T. (2023). Capabilities of SPSS software in high volume data processing testing. American Journal of Public Diplomacy and International Studies (2993-2157), 1(9), 82-86.
3. Жуков, Д. С. (2020). Создание программы для имитации шифрования машины Enigma на языке Python. Постулат, (1 январь).
4. Jalolov, T. S., & Usmonov, A. U. (2021). "AQLLI ISSIQXONA" BOSHQARISH TIZIMINI MODELLASHTIRISH VA TADQIQ QILISH. Экономика и социум, (9 (88)), 74-77.
5. Jalolov, T. S. (2024). ANALYSIS OF PSYCHOLOGICAL DATA USING SPSS PROGRAM. Multidisciplinary Journal of Science and Technology, 4(4), 477-482.
6. Жалолов, Т. (2023). Использование математических методов в психологических данных (с использованием программного обеспечения SPSS). in Library, 4(4), 359-363.
7. Jalolov, T. S. (2024). ANALYSIS OF PSYCHOLOGICAL DATA USING SPSS PROGRAM. Multidisciplinary Journal of Science and Technology, 4(4), 477-482.
8. Sadriiddinovich, J. T. (2024). BASICS OF PSYCHOLOGICAL SERVICE. PSIXOLOGIYA VA SOTSIOLOGIYA ILMIY JURNALI, 2(4), 61-67.

Date: 19th December-2024

9. Jalolov, T. S. (2024). РАЗВИТИЕ ТВОРЧЕСКОГО МЫШЛЕНИЯ УЧАЩИХСЯ МЛАДШИХ КЛАССОВ С ПОМОЩЬЮ МУЛЬТИМЕДИЙНЫХ ТЕХНОЛОГИЙ. MASTERS, 2(5), 40-47.
10. Jalolov, T. S. (2024). SPSS DASTURI FOYDALANISHDA PSIXOLOGIK MA'LUMOTLARNI TAHLILI. Multidisciplinary Journal of Science and Technology, 4(4), 463-469.
11. Jalolov, T. S. (2024). PYTHONNING MATEMATIK KUTUBXONALARINI O'RGANISH: KENG QAMROVLI QO'LLANMA. BIOLOGIYA VA KIMYO FANLARI ILMIY JURNALI, 2(5), 71-77.
12. Jalolov, T. S. (2023). PARALLEL PROGRAMMING IN PYTHON. TECHNICAL SCIENCE RESEARCH IN UZBEKISTAN, 1(5), 178-183.
13. Jalolov, T. S. (2024). ПОРЯДОК СОЗДАНИЯ ПСИХОЛОГИЧЕСКИХ ТЕСТОВЫХ ПРОГРАММ. PEDAGOG, 7(6), 145-152.
14. Jalolov, T. S. (2024). BOSHLANG'ICH SINIF O'QUVCHILARIDA MULTIMEDIA TEXNOLOGIYALARI ORQALI IJODIY FIKRLASHNI KUCHAYTIRISH. BIOLOGIYA VA KIMYO FANLARI ILMIY JURNALI, 2(5), 64-70.
15. Jalolov, T. S. (2023). PYTHON DASTUR TILIDADA WEB-ILOVALAR ISHLAB CHIQUISH. TECHNICAL SCIENCE RESEARCH IN UZBEKISTAN, 1(5), 160-166.
16. Jalolov, T. S. (2024). ENHANCING CREATIVE THINKING IN ELEMENTARY SCHOOL STUDENTS THROUGH MULTIMEDIA TECHNOLOGIES. WORLD OF SCIENCE, 7(5), 114-120.
17. Jalolov, T. S. (2024). ВАЖНОСТЬ АНГЛИЙСКОГО ЯЗЫКА В ПРОГРАММИРОВАНИИ. MASTERS, 2(5), 55-61.
18. Jalolov, T. S. (2023). MATH MODULES IN C++ PROGRAMMING LANGUAGE. Journal of Universal Science Research, 1(12), 834-838.
19. Jalolov, T. S. (2024). EXPLORING THE MATHEMATICAL LIBRARIES OF PYTHON: A COMPREHENSIVE GUIDE. WORLD OF SCIENCE, 7(5), 121-127.
20. Jalolov, T. S. (2024). THE IMPORTANCE OF ENGLISH IN PROGRAMMING. WORLD OF SCIENCE, 7(5), 128-134.
21. Jalolov, T. S. (2024). ИЗУЧЕНИЕ МАТЕМАТИЧЕСКИХ БИБЛИОТЕК PYTHON: ПОДРОБНОЕ РУКОВОДСТВО. MASTERS, 2(5), 48-54.
22. Jalolov, T. S. (2023). PYTHON INSTRUMENTLARI BILAN KATTA MA'LUMOTLARNI QAYTA ISHLASH. Educational Research in Universal Sciences, 2(11 SPECIAL), 320-322.
23. Jalolov, T. S. (2024). DASTURLASHDA INGLIZ TILINING AHAMIYATI. BIOLOGIYA VA KIMYO FANLARI ILMIY JURNALI, 2(5), 78-84.
24. Jalolov, T. S. (2023). Artificial intelligence python (PYTORCH). Oriental Journal of Academic and Multidisciplinary Research, 1(3), 123-126.
25. Jalolov, T. S. (2023). WORKING WITH MATHEMATICAL FUNCTIONS IN PYTHON. TECHNICAL SCIENCE RESEARCH IN UZBEKISTAN, 1(5), 172-177.
26. Jalolov, T. S. (2023). SPSS YOKI IJTIMOIY FANLAR UCHUN STATISTIK PAKET BILAN PSIXOLOGIK MA'LUMOTLARNI QAYTA ISHLASH. Journal of Universal Science Research, 1(12), 207-215.

Date: 19th December-2024

27. Jalolov, T. S. (2023). Solving Complex Problems in Python. American Journal of Language, Literacy and Learning in STEM Education (2993-2769), 1(9), 481-484.
28. Sadridinovich, J. T. (2023). IDENTIFYING THE POSITIVE EFFECTS OF PSYCHOLOGICAL AND SOCIAL WORK FACTORS BETWEEN INDIVIDUALS AND DEPARTMENTS THROUGH SPSS SOFTWARE. In INTERNATIONAL SCIENTIFIC RESEARCH CONFERENCE (Vol. 2, No. 18, pp. 150-153).
29. Jalolov, T. (2023). UNDERSTANDING THE ROLE OF ATTENTION AND CONSCIOUSNESS IN COGNITIVE PSYCHOLOGY. Journal of Universal Science Research, 1(12), 839-843.
30. Jalolov, T. S. (2023). SUN'IY INTELLEKTDA PYTHONNING (PYTORCH) KUTUBXONASIDAN FOYDALANISH. TECHNICAL SCIENCE RESEARCH IN UZBEKISTAN, 1(5), 167-171.
31. Jalolov, T. S. (2023). PYTHON TILINING AFZALLIKLARI VA KAMCHILIKLARI. TECHNICAL SCIENCE RESEARCH IN UZBEKISTAN, 1(5), 153-159.
32. Sadridinovich, J. T. (2024). ANALYSIS OF PSYCHOLOGICAL DATA IN ADOLESCENTS USING SPSS PROGRAM. PEDAGOG, 7(4), 266-272.
33. Jalolov, T. S. (2023). TEACHING THE BASICS OF PYTHON PROGRAMMING. International Multidisciplinary Journal for Research & Development, 10(11).
34. Jalolov, T. S. (2023). THE MECHANISMS OF USING MATHEMATICAL STATISTICAL ANALYSIS METHODS IN PSYCHOLOGY. TECHNICAL SCIENCE RESEARCH IN UZBEKISTAN, 1(5), 138-144.
35. Jalolov, T. S. (2024). PYTHONDA MATEMATIK STATISTIK TAHLIL HAQIDA. WORLD OF SCIENCE, 7(5), 583-590.
36. Jalolov, T. S. (2024). DJANGO'S ROLE IN WEB PROGRAMMING. MASTERS, 2(5), 129-135.
37. Jalolov, T. S. (2024). PYTHON LIBRARIES IN HIGH VOLUME DATA PROCESSING. WORLD OF SCIENCE, 7(5), 561-567.
38. Jalolov, T. S. (2024). ИСПОЛЬЗОВАНИЕ API В PYTHON: ПОДРОБНОЕ РУКОВОДСТВО. WORLD OF SCIENCE, 7(5), 553-560.
39. Jalolov, T. S. (2024). МАТЕМАТИЧЕСКОМ СТАТИСТИЧЕСКОМ АНАЛИЗЕ В PYTHON. MASTERS, 2(5), 151-158.
40. Jalolov, T. S. (2024). LEVERAGING APIS IN PYTHON: A COMPREHENSIVE GUIDE. WORLD OF SCIENCE, 7(5), 544-552.
41. Jalolov, T. S. (2024). DJANGONING VEB-DASTURLASHDAGI ROLI. WORLD OF SCIENCE, 7(5), 576-582.
42. Jalolov, T. S. (2024). PYTHON-DA API-LARDAN FOYDALANISH: KENG QAMROVLI QO'LLANMA. MASTERS, 2(5), 113-120.
43. Jalolov, T. S. (2024). YUQORI HAJMLI MA'LUMOTLARNI QAYTA ISHLASHDA PYTHON KUTUBXONALARI. MASTERS, 2(5), 121-128.
44. Jalolov, T. S. (2024). DJANGO В ВЕБ-ПРОГРАММИРОВАНИИ. MASTERS, 2(5), 136-142.

Date: 19th December-2024

45. Jalolov, T. S. (2023). ADVANTAGES OF DJANGO FEMWORKER. International Multidisciplinary Journal for Research & Development, 10(12).
46. Jalolov, T. S. (2023). Programming languages, their types and basics. Technical science research in Uzbekistan, 1(5), 145-152.
47. Jalolov, T. S. (2023). PEDAGOGICAL-PSYCHOLOGICAL FOUNDATIONS OF DATA PROCESSING USING THE SPSS PROGRAM. INNOVATIVE DEVELOPMENTS AND RESEARCH IN EDUCATION, 2(23), 220-223.
48. Jalolov, T. S. (2023). Programming languages, their types and basics. Technical science research in Uzbekistan, 1(5), 145-152.
49. Jalolov, T. S. (2024). ЗНАЧЕНИЕ ИНФОРМАЦИОННОЙ КОММУНИКАЦИИ В ВЫСШЕМ ОБРАЗОВАНИИ. MASTERS, 2(8), 1-7.
50. Jalolov, T. S. (2024). SPSS S DASTURIDAN PSIXOLOGIK MA'LUMOTLARNI TAHLILIDA FOYDALANISH. MASTERS, 2(8), 8-14.
51. Jalolov, T. S. (2024). OLIY TA'LIMDA AXBOROT MUMKINASINING AHAMIYATI. PSIXOLOGIYA VA SOTSIOLOGIYA ILMIY JURNALI, 2(7), 21-26.
52. Jalolov, T. S. (2024). USE OF SPSS SOFTWARE IN PSYCHOLOGICAL DATA ANALYSIS. PSIXOLOGIYA VA SOTSIOLOGIYA ILMIY JURNALI, 2(7), 1-6.
53. Jalolov, T. S. (2024). THE IMPORTANCE OF INFORMATION COMMUNICATION IN HIGHER EDUCATION. WORLD OF SCIENCE, 7(8), 14-19.
54. Jalolov, T. S. (2024). ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ПРОГРАММНОГО ОБЕСПЕЧЕНИЯ SPSS В АНАЛИЗЕ ПСИХОЛОГИЧЕСКИХ ДАННЫХ. WORLD OF SCIENCE, 7(8), 20-26.
55. Jalolov, T. S. (2024). MATHEMATICAL STATISTICAL ANALYSIS IN PYTHON. MASTERS, 2(5), 143-150.
56. Jalolov, T. S. (2024). БИБЛИОТЕКИ PYTHON ДЛЯ ОБРАБОТКИ БОЛЬШИХ ОБЪЕМОВ ДАННЫХ. WORLD OF SCIENCE, 7(5), 568-575.
57. Jalolov, T., & Ramazonov, J. (2024). GRASS ERASING ROBOT. Multidisciplinary Journal of Science and Technology, 4(2), 173-177.
58. Jalolov, T. (2024). FRONTEND AND BACKEND DEVELOPER DIFFERENCE AND ADVANTAGES. Multidisciplinary Journal of Science and Technology, 4(2), 178-179.
59. Sadriddinovich, J. T., & Abdurasul o'g'li, R. J. (2024). UNIVERSAL ROBOTLASHTIRILGAN QURILMA. BIOLOGIYA VA KIMYO FANLARI ILMIY JURNALI, 2(9), 78-80.
60. Sadriddinovich, J. T., & Abdurasul o'g'li, R. J. (2024). SHIFOXONADA XIZMAT KO'RSATISH UCHUN MO'LJALLANGAN AQILLI SHIFOKOR ROBOT. THEORY AND ANALYTICAL ASPECTS OF RECENT RESEARCH, 3(26), 318-324.
61. Sadriddinovich, J. T., & Abdurasulovich, R. J. (2024). INTRODUCTION TO PYTHON'S ROLE IN ROBOTICS. PEDAGOGICAL SCIENCES AND TEACHING METHODS, 3(34), 202-204.
62. Sadriddinovich, J. T., & Muhiddinovna, M. M. (2024). BACKEND HAQIDA MA'LUMOT. FORMATION OF PSYCHOLOGY AND PEDAGOGY AS INTERDISCIPLINARY SCIENCES, 3(30), 34-37.

Date: 19thDecember-2024

63. Sadriddinovich, J. T., & Muhiddinova, M. M. (2024). WEB PROGRAMMING INFORMATION. SUSTAINABILITY OF EDUCATION, SOCIO-ECONOMIC SCIENCE THEORY, 2(19), 232-234.

